

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2\(42\)-410-421](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2(42)-410-421)

УДК 336.71

JEL Classification: G20; G21

Олена Олександрівна Тарасенко

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: prokopenkolena22@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0701-933X>

Scopus: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211291799>

Олена Іванівна Панченко

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: pan68@ukr.net. ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8071-4983>

ResearcherID: [F-6779-2016](https://orcid.org/0000-0001-8071-4983)

Сергій Григорович Сергіянський

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: ssg_90@ukr.net. ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5558-125X>

Павло Юрійович Анікейчик

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: panikeichyk@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-1605-9092>

**ФОРМУВАННЯ ДЕПОЗИТНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ЧИННИКА
ЗМІЦНЕННЯ БЕЗПЕКИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ
В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

У статті розкрито сутність та значення поняття «деPOSITна культура» в сучасних умовах та надано характеристика її складових. Визначено, що депозитна культура включає в себе фінансові знання про депозити, фінансові навички щодо застосування депозитів на практиці, а також депозитну поведінку, яка проявляється у схильності до заощадження, довірі до банків та впевненості в безпеці зберігання грошей на депозитному рахунку, а також у стабільній активності вкладників. Зазначено, що в сучасних умовах важливий вплив на трансформацію депозитної культури здійснюють цифрові технології. Виявлено вплив цифровізації на всі складові депозитної культури та зроблено висновок, що цифрові технології не тільки модернізують депозитний ринок, але й розширюють його масштаби, підвищують ефективність та довіру користувачів. Зроблено висновок, що в результаті широкого впровадження цифрових технологій формується етика цифрової депозитної поведінки, тобто цифрова депозитна культура, яка здійснює вагомий вплив на зміцнення безпеки фінансового ринку.

Ключові слова: депозити; ринок депозитних послуг; вкладники; цифровізація; цифрові технології; фінансові знання; фінансові навички; депозитна поведінка; депозитна культура; безпека фінансового ринку; фінансовий ринок.

Рис.: 1. Табл.: 1. Бібл.: 14.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства спостерігається активне впровадження цифрових технологій на фінансовому ринку, що суттєво впливає на трансформацію як структури банківських послуг, так і поведінку споживачів. Одним із найважливіших сегментів, на

який впливає цифровізація, є ринок депозитних послуг. Впровадження онлайн-банкінгу, мобільних застосунків та автоматизованого управління вкладами в реальному часі створюють нові умови для ухвалення рішень клієнтами банків щодо розміщення вкладів. Для банківських установ також виникають нові можливості для формування стратегій щодо залучення коштів, підвищення довіри клієнтів та розширення фінансового доступу за рахунок впровадження інновацій.

Тому в сучасних умовах, особливої актуальності набуває питання впливу цифрових технологій на функціонування банківських установ, зміну моделей поведінки споживачів, а також формування нових стратегій управління депозитними ресурсами, які забезпечать фінансову стійкість та безпеку фінансового ринку. Це зумовлює необхідність дослідження ефективного використання можливостей цифровізації для розвитку депозитного ринку та формування нової депозитної культури.

Таким чином, тема дослідження є актуальною для осмислення цифрової трансформації банківської системи та розробки інноваційних рішень для депозитного сегмента у процесі залучення та управління коштами вкладників, а також забезпечення безпеки фінансового ринку загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості впливу цифрових технологій на банківський сектор активно досліджують такі вчені, як: І. О. Артем'єва, Л. М. Богріновцева, Ю. А. Глущенко, Н. Демчишак, С. С. Залюбовська, С. В. Качула, О. В. Копилова, Л. В. Лисяк, Д. В. Мангушев, О. Є. Ткаченко, І. І. Чуницька та ін. Найбільше уваги в дослідженнях науковці приділяють аналізу стану банківського ринку, впливу цифрової трансформації на банківський сектор та на зміни відносин між банківськими установами та клієнтами банків.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Проте на сучасному етапі цифрові технології відіграють дедалі важливішу роль у розвитку депозитного ринку, кардинально змінюють підходи до обслуговування клієнтів та механізми залучення коштів. У результаті цифровізація стає не лише інструментом підвищення ефективності діяльності банківських установ, а й важливим чинником формування нової депозитної поведінки. Тому виникає необхідність дослідження цифрової трансформації банківського сектору в сучасних умовах у контексті формування нової депозитної культури та забезпечення фінансової стійкості фінансового ринку загалом.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є виявлення впливу цифрових технологій на зміну поведінки населення щодо заощадження коштів на депозитних рахунках та формування сучасної депозитної культури як вагомого чинника забезпечення безпеки фінансового ринку.

Виклад основного матеріалу. Депозитна культура є частиною фінансової культури та важливим чинником банківської системи і фінансової безпеки країни. Депозитна культура – це сукупність знань, навичок, установок та поведінкових моделей, які визначають ставлення населення до зберігання коштів у банківських установах через депозитні інструменти.

Депозитна культура охоплює фінансову грамотність, яка включає фінансові знання про види депозитів, умови нарахування відсотків, строки, ризики, систему гарантування вкладів фізичних осіб та фінансові навички, такі як вміння застосовувати знання про депозити на практиці, ухвалювати обґрунтовані рішення про заощадження, користуватися депозитними послугами. Важливою складовою депозитної культури є депозитна поведінка, яка проявляється у схильності до заощадження, довірі до банківської системи та впевненості в безпеці зберігання грошей на депозитному рахунку, а також у стабільній депозитній активності вкладників.

Таким чином, депозитна культура включає в себе фінансову грамотність (фінансові знання та фінансові навички) та депозитну поведінку (депозитну етику). Саме морально-етична складова характеризує рівень депозитної культури в суспільстві, тому необхідно більш детально розглянути її основні складові (рис. 1).

Рис. 1. Складові депозитної культури

Джерело: складено авторами за джерелами [5; 6].

Основним елементом депозитної поведінки є схильність населення до заощадження грошових коштів, яка проявляється в їхньому свідомому прагненні та готовності заощаджувати частину доходів для майбутніх потреб, непередбачуваних ситуацій або інвестування. Саме така поведінка дозволяє сформувати резерв на випадок втрати доходу, який називають «фінансовою подушкою безпеки». Надання переваги заощадженням над споживанням дозволяє уникнути імпульсивних покупок та обмежити споживання на користь довгострокових цілей. Така поведінка формується під впливом особистих, економічних, соціальних і культурних чинників та відображається в ухваленні конкретних фінансових рішень [5; 6].

Для формування схильності зберігати кошти необхідно розуміти переваги депозитів, тому депозитна поведінка нерозривно пов'язана з вчасним та отриманням фінансових знань і навичок. Саме знання та розуміння того, що заощадження приносять дохід, зменшують ризики втрати грошей через інфляцію та дозволяють планувати великі витрати або накопичення, може викликати у вкладника зацікавленість у зберіганні коштів на депозиті.

Отже, схильність до заощадження коштів – це основний елемент депозитної культури, який відображає рівень відповідальності, стратегічного мислення та готовності до забезпечення власного добробуту в довгостроковій перспективі, а також свідчить про зрілу фінансову поведінку.

Важливим елементом депозитної поведінки є довіра до банківської системи та впевненість у безпеці зберігання грошей на депозитному рахунку, яка означає, що вкладник усвідомлено звертається до банківської установи та вважає депозитне заощадження надійним і доцільним способом управління власними грошовими коштами.

Впевненість у безпеці депозитів як способу збереження коштів базується на довірі, оскільки вкладник переконаний, що банк буде дотримуватись законодавства, не збанкрутує і виконає всі зобов'язання щодо повернення коштів та нарахування відсотків. Тому на формування депозитної поведінки важливий вплив здійснює забезпечення гарантії повернення вкладів та створення почуття захищеності для вкладників.

Наочним прикладом впливу на депозитну поведінку вкладників за рахунок забезпечення довіри до банківських установ є функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні в умовах воєнного стану [11].

Для збереження довіри до банківської системи був прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення стабільності системи гарантування вкладів фізичних осіб», який передбачає повне відшкодування вкладів фізичних осіб Фондом гарантування вкладів на період дії воєнного стану та трьох місяців після його припинення чи скасування. Через три місяці після припинення чи скасування дії воєнного стану гарантована сума за вкладами буде збільшена до 600 тис. грн (на цей час 200 тис. грн) [10].

Проте необхідно враховувати, що впевненість у безпеці заощаджень на депозитних рахунках формують не тільки державні гарантії, а й репутація банків та позитивний власний досвід.

Репутація банку є важливим чинником, який безпосередньо впливає на депозитну поведінку, а саме на впевненість у безпеці зберігання грошей на депозитному рахунку. Вона формується на основі публічного іміджу, досвіду клієнтів, прозорості діяльності та стабільності банку. Позитивна репутація банківської установи, яка сформована історією розвитку, гарними відгуками та тривалим перебуванням на ринку, викликає довіру у вкладників. Це дозволяє залучати великі суми депозитів на тривалий термін. Позитивна репутація банку формує також емоційну прихильність і лояльність вкладників.

Позитивний власний досвід вкладника є одним з найважливіших джерел довіри до банку, оскільки ґрунтується на особистій реальній взаємодії, а не лише на репутації чи рекламній інформації. Тому клієнти банку, які вже користувалися депозитними послугами й не стикалися з проблемами, більш впевнено довіряють свої кошти банківській установі, оскільки формується відчуття надійності і передбачуваності.

Важливою характеристикою депозитної поведінки також є стабільна депозитна активність вкладників, яка проявляється у передбачуваному та зваженому підході до управління особистими заощадженнями, зокрема у виборі, розміщенні та пролонгації депозитних вкладів. Тому основною рисою надійної поведінки вкладників є регулярне відкриття або поновлення депозитів, незалежно від економічних коливань. Наприклад, щомісячне поповнення депозитного рахунку або відкриття накопичувального рахунку. Причому перевага, як правило, надається строковим депозитам або депозитам з автоматичним продовженням, що свідчить про довгострокову орієнтацію та стратегічне фінансове мислення.

Також стабільна депозитна активність вкладників характеризується раціональним підходом до вибору банку та умов депозитного договору, стосовно відсоткових ставок та умов дострокового зняття. Послідовна поведінка передбачає, що вкладники планують розподіл коштів, мають резервний фонд і не витрачають заощадження імпульсивно.

Отже, незмінна депозитна активність вкладників є важливою умовою фінансової надійності банківської системи, оскільки забезпечує передбачуваність грошових потоків та підтримку депозитного ринку навіть у в кризовий період, що є важливим чинником фінансової стабільності.

Таким чином, характеристика складових депозитної поведінки доводить, що високий рівень депозитної культури підвищує фінансову стійкість вкладників та одночасно стабільність банківської системи, і в результаті забезпечує безпеку фінансового ринку загалом.

На сучасному етапі цифрові технології починають набувати панівне значення в розвитку суспільства, що відбивається на мисленні та рефлексії людей. У результаті відбуваються зміни в економічних, соціальних, фінансових відносинах. Цифровізація відкрила нові можливості й новий простір

для використання інновацій. Цифрові технології відкрили шлях до нового типу реальності – віртуальної. Відбувається активне «включення» людини у віртуальність і спостерігається відрив від фізичної реальності, навіть іноді реальне проживання підмінюється віртуальним [2].

У результаті цифрова трансформація суттєво змінює депозитну культуру, впливаючи на ставлення населення до заощаджень, способи управління коштами та фінансову поведінку загалом. Тому умови цифровізації значно трансформують структуру та зміст депозитної культури, розширюючи її складові за рахунок нових технологічних і поведінкових елементів. Розглянемо, як змінюються складові депозитної культури у цифровій економіці.

Активне використання цифрових технологій у банківській сфері вимагає підвищення фінансової обізнаності. Необхідними стають не тільки знання умов зберігання вкладів, а і знання про цифрові інструменти для керування вкладами (онлайн-банкінг, мобільні застосунки для керування депозитами). Тобто зростають вимоги до цифрової фінансової грамотності, що забезпечує вчасну адаптацію до сучасних депозитних інструментів. З використанням цифрових технологій вкладники також почали більше цікавитись умовами вкладів, порівнювати ставки та вивчати ризики. У свою чергу банки створюють чат-боти, інфографіку, відеоінструкції, що підвищує рівень фінансової обізнаності потенційних клієнтів [8].

Цифрові технології забезпечили перехід до дистанційного управління заощадженнями без візиту до банку. Тому важливими стають технічні навички користування цифровими платформами, а саме: вміння відкривати, поповнювати, переглядати та закривати депозити онлайн, продовжувати строк дії вкладу тощо, а також навички використання мобільних додатків, чатботів, електронного підпису та ін. [8; 14].

Отже, фінансова грамотність у сфері депозитних відносин в умовах цифрової трансформації перетворюється в цифрову фінансову грамотність.

Проте депозитна культура в умовах цифровізації – це не лише цифрова фінансова грамотність, а й технологічна можливість, цифрова довіра та поведінкова адаптація до нових умов зберігання коштів. Тому цифрова депозитна поведінка є найважливішим чинником формування ефективної моделі заощадження в сучасному суспільстві.

Розглядаючи схильність до заощадження як складову депозитної поведінки, необхідно звернути увагу на те, що в умовах цифровізації відбуваються суттєві зміни в комунікації. Цифрові технології створюють нові умови взаємодії між банківськими установами та вкладниками, і цей факт приводить до трансформації комунікації.

Виникає ситуація, коли при управлінні вкладами не потрібно спілкуватися з працівниками банку й дотримуватись певних етичних зобов'язань. Це приводить до спрощення комунікації, і саме простота в користуванні стає привабливою стороною цифровізації, проте здатність до глибинного і змістовного спілкування знижується [2].

Отже, на схильність до заощадження впливає зміна способу взаємодії між банківськими установами та клієнтами. В умовах цифровізації у клієнтів суттєво покращується комунікація з банками під час користування депозитними та іншими послугами. Основними аспектами покращення взаємодії є швидкість обслуговування, доступність, можливість управляти фінансами у зручний час, забезпечення оперативної допомоги через онлайн-чати або чатботи. Створюються умови, за яких клієнти можуть швидко, просто та безперешкодно скористатися депозитними продуктами незалежно від місця перебування, рівня фінансової обізнаності чи соціального статусу.

Схильність до заощадження збільшується і через зростання персоналізації депозитних послуг. За допомогою штучного інтелекту аналізується фінансова поведінка клієнтів та пропонуються індивідуальні депозитні продукти, що стимулює активне використання депозитів. Персоналізовані пропозиції депозитних послуг та цифрові канали зв'язку покращують взаємодію, тому збільшується задоволеність та лояльність клієнтів.

До того ж під впливом масових інтернет-комунікацій змінюється ставлення до депозитів. Поширення інтернет-реклами, розповсюдження коротких відео про необхідність заощадження та інвестування коштів, інформації в соціальних мережах про важливість отримання пасивного доходу теж спонукає до накопичень. У результаті формуються поведінкові установки щодо заощадження, які проявляються як усвідомлене бажання зберігати кошти або як схильність до регулярного заощадження навіть малих сум через цифрові сервіси [4; 12].

Таким чином, підвищення доступності та зручності депозитних послуг у результаті використання цифрових технологій та їх персоналізація, підвищує схильність до заощадження коштів і сприяє зростанню депозитної активності населення. Про це свідчить і динаміка депозитних ресурсів банківських установ України. Незважаючи на воєнний стан і макроекономічну нестабільність, спостерігається стабільне зростання обсягів депозитів, особливо в останні роки, що забезпечує стійкість всієї банківської системи (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка депозитних ресурсів банківських установ

Дата	Депозитні ресурси, млн грн	
	Кошти суб'єктів господарювання	Кошти фізичних осіб
01.01.2014	234948	433726
01.01.2015	261372	416371
01.01.2016	318568	402137
01.01.2017	369913	437152
01.01.2018	403927	478565
01.01.2019	406166	508869
01.01.2020	498156	552592
01.01.2021	646491	682029
01.01.2022	758434	727022
01.01.2023	889526	933553
01.01.2024	1260155	1084281
01.01.2025	1497363	1216452

Джерело: складено на основі даних НБУ [9].

В умовах цифровізації також зростає рівень довіри до банківських інститутів та впевненості в безпеці зберігання коштів на депозитному рахунку. Відчуття безпеки депозитних вкладень базується на прозорості використання депозитних інструментів та контролі. Завдяки цифровим технологіям вкладники в будь-який момент мають повний доступ до інформації про стан депозитів, нараховані відсотки, історію транзакцій, що зменшує відчуття ризику. Це сприяє зміцненню довіри до банківських установ і спонукає до активного користування новими технологіями для управління своїми заощадженнями [1; 3; 7; 13].

Своєю чергою довіра до цифрових депозитних інструментів базується на надійності та безпечності онлайн-операцій, банківських платформ і цифрової ідентифікації. Цифрові технології надають необхідну інформацію в реальному часі, зменшуючи шахрайство та помилки, а біометрична автентифікація, багатофакторний захист та використання електронного підпису убезпечують заощадження та підвищують довіру клієнтів до цифрових депозитів.

Використання цифрових депозитних інструментів характеризується стабільною активністю вкладників, оскільки формуються нові фінансові звички. Однією з таких є звичка регулярно заощаджувати невеликі суми через автоматичне списання на депозит, що робить заощадження доступнішими та простішими.

Шляхом впровадження цифрових технологій до депозитних інструментів активно залучається молодь. Молоде покоління, яке активно користується смартфонами, легко адаптувалось до цифрових форм заощадження і активно їх використовує, що раніше не було характерно для цієї вікової групи.

Отже, цифрові технології роблять депозитну поведінку більш стабільною та гнучкою, розширюючи її межі від звичного накопичення коштів до усвідомленого, зручного і стратегічного фінансового планування. У результаті широкого впровадження цифрових технологій формується етика цифрової депозитної поведінки, тобто цифрова депозитна культура, яка підвищує стійкість банківської системи та стає вагомим чинником забезпечення безпеки фінансового ринку загалом.

Проте необхідно враховувати, що цифрові технології мають маніпулятивний потенціал і можуть нав'язувати алгоритми дій, певну поведінку, тому споживачам депозитних послуг постійно потрібні інтелектуальні зусилля та нові фінансові знання [2].

Висновки і пропозиції. Таким чином, цифрові технології не тільки модернізують депозитний ринок та підвищують його ефективність, а і змінюють спосіб взаємодії банківських установ з клієнтами, що створює комфортне середовище для заощадження та сприяє залученню нових вкладників. У результаті цифрова трансформація депозитного ринку сприяє збільшенню схильності населення до заощадження грошових коштів, зростанню рівня довіри до банківських інститутів та формуванню звички зберігати кошти на депозитному рахунку, а також забезпечує передбачувану депозитну активність вкладників.

Окресливши базові складові депозитної культури та проаналізувавши вплив цифровізації на їхню характеристику, можна зробити висновок про формування цифрової депозитної культури на фінансовому ринку, яка стає важливим чинником забезпечення безпеки фінансового ринку.

Необхідно підтримувати позитивну динаміку цифрової депозитної культури за рахунок своєчасного вирішення проблем зі створення рівного доступу до цифрових технологій, забезпечення кібербезпеки, системної підтримки фінансової та цифрової освіти населення. При цьому необхідно враховувати, що тенденція активного розвитку цифрових технологій впливає на динамічність змін у процесі функціонування фінансових установ і у свідомості людей. Тому зазначені характеристики цифрової депозитної культури необхідно постійно аналізувати з метою розгляду їх як механізмів адаптації споживачів депозитних послуг до нових умов та підтримання фінансової безпеки.

Список використаних джерел

1. Артем'єва І. О. Цифрові трансформації банківського сектору [Електронний ресурс] / І. О. Артем'єва, С. С. Залюбовська // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. – 2023. – № 1-2. – С. 96–103. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2023_1-2_12.
2. Ванг Дечонг. Цифрова культура: особливості та її основні характеристики [Електронний ресурс] / Ванг Дечонг, О. О. Дольська // Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2023. – Вип. 41. – С. 15-21. – Режим доступу: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/5d1ade76-f890-48b1-a211-2b765384eb08/content>.
3. Глущенко Ю. А. Діджиталізація та цифрові трансформації банківської системи України [Електронний ресурс] / Ю. А. Глущенко, М. О. Ведмідь // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2022. – №4. – С. 80-89. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2022_4_11.
4. Демчишак Н. Розвиток цифрових технологій у банківській системі України: інновації в кредитуванні, ризики та перспективи [Електронний ресурс] / Н. Демчишак, Р. Лоїк, А. Лоїк // Економіка та суспільство. – 2024. – № 61. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3714>.
5. Качула С. В. Кредитна та депозитна поведінка домогосподарств в Україні як складова забезпечення їх фінансової стійкості / С. В. Качула, Л. В. Лисяк // Агросвіт. – 2023. – № 16. – С. 11-19. – Режим доступу: <https://nauka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/1955/1976>.
6. Кононенко О. В. Поведінкові ефекти вкладників та особливості депозитування українського банківського інституту у період 2019-2022 рр. [Електронний ресурс] / О. В. Кононенко, І. Д. Фартушний // Економіка та суспільство. – 2023. – Вип. 53. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2677>.
7. Копилова О. Діджиталізація банківського сектору України - виклики та перспективи [Електронний ресурс] / О. Копилова, Ю. Пічугіна, К. Гончар // Економіка та суспільство. – 2023. – № 50. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2410>.
8. Мангушев Д. Розвиток цифрових каналів продажу банківських продуктів та послуг / Д. Мангушев, В. Швець, Ю. Артоменко // Соціальна економіка. – 2024. – № 67. – С. 112-123. DOI: <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2024-67-11>.

9. Наглядова статистика [Електронний ресурс] // НБУ. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#1>.

10. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення стабільності системи гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]: Закон України від 01.04.2022 № 2180-IX. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2180-20#Text>.

11. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>.

12. Садчикова І. В. Сучасні тенденції розвитку кредитного ринку України [Електронний ресурс] / І. В. Садчикова, О. М. Кальченко, О. І. Панченко // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2024. – № 2(38). – С. 234-252.

13. Ткаченко О. Є. Вплив цифровізації на трансформацію банківського сектору [Електронний ресурс] / О. Є. Ткаченко // Вісник Економіки. – 2024. – № 4. – Режим доступу: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1699/1809>.

14. Чуницька І. Вплив цифрових технологій на розвиток фінансового ринку України [Електронний ресурс] / І. Чуницька, Л. Богріновцева // Економіка та суспільство. – 2023. – № 49. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2342>.

References

1. Artemieva, I. O., & Zaliubovska, S. C. (2023). Tsyfrovi transformatsii bankivskoho sektoru [Digital transformation of the banking sector]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu – Scientific Bulletin of the National Academy of Statistics, Accounting and Auditing*, (1-2), 96–103. http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2023_1-2_12.

2. Vanh, Dechonh, & Dolska, O. O. (2023). Tsyfrova kultura: osoblyvosti ta yii osnovni kharakterystyky [Digital culture: features and its main characteristics]. *Aktualni problemy filosofii ta sotsiologii – Current problems of philosophy and sociology*, 41. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/5d1ade76-f890-48b1-a211-2b765384eb08/content>.

3. Hlushchenko, Yu. A., & Vedmid, M. O. (2022). Didzhitalizatsiia ta tsyfrovi transformatsii bankivskoi systemy Ukrainy [Digitalization and digital transformation of the banking system of Ukraine]. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy – Scientific notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine*, (4), 80-89. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2022_4_11.

4. Demchyshak, N., Loik, R., & Loik, A. (2024). Rozvytok tsyfrovyykh tekhnologii u bankivskii systemi Ukrainy. innovatsii v kredytuvanni, ryzyky ta perspektyvy [Development of digital technologies in the banking system of Ukraine: innovations in lending, risks and prospects]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 61. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3714>.

5. Kachula, S. V., & Lysiak, L. V. (2023). Kredytна та depozytna povedinka domohospodarstv v Ukraini yak skladova zabezpechennia yikh finansovoi stiikosti [Credit and deposit behavior of households in Ukraine as a component of ensuring their financial stability]. *Ahrosvit – Agrosvit*, (16), 11-19. <https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/1955/1976>.

6. Kononenko, O. V., & Fartushnyi, I. D. (2023). Povedinkovi efekty vkladnykiv ta osoblyvosti depozytuvannia ukraïnskoho bankivskoho instytutu u period 2019-2022 rr. [Behavioral effects of depositors and features of depositing in a Ukrainian banking institution in the period 2019-2022]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 53. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2677>.

7. Kopylova, O., Pichuhina, Yu., & Honchar, K. (2023). Didzhitalizatsiia bankivskoho sektoru Ukrainy - vyklyky ta perspektyvy [Digitalization of the banking sector of Ukraine - challenges and prospects]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 50. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2410>.

8. Manhushev, D., Shvets, V., & Artomenko, Yu. (2024). Rozvytok tsyfrovyykh kanaliv prodazhu bankivskykh produktiv ta posluh [Development of digital channels for the sale of banking products and services]. *Sotsialna ekonomika – Social Economy*, (67), 112-123. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2024-67-11>.

9. NBU. (n.d.). Nahliadova statystyka [Supervisory statistics]. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#1>.

10. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo zabezpechennia stabilnosti systemy harantuvannia vkladiv fizychnykh osib [On Amendments to Certain Laws of Ukraine on Ensuring the Stability of the Deposit Guarantee System for Individuals], Law of Ukraine № 2180-IX (01.04.2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2180-20#Text>.

11. Pro systemu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib [About the deposit guarantee system for individuals], Law of Ukraine № 4452-VI (23.02.2012). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>.

12. Sadchykova, I. V., Kalchenko, O. M., & Panchenko, O. I. (2024). Suchasni tendentsii rozvytku kredytnoho rynku Ukrainy [Current trends in the development of the credit market of Ukraine]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economy and management*, (2(38)), 234-252.

13. Tkachenko, O. Ye. (2024). Vplyv tsyfrovizatsii na transformatsiiu bankivskoho sektoru [The impact of digitalization on the transformation of the banking sector]. *Visnyk Ekonomiky – Bulletin of Economics*, (4). <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1699/1809>.

14. Chynyska, I., & Bohrinovtseva, L. (2023). Vplyv tsyfrovyykh tekhnolohii na rozvytok finansovoho rynku Ukrainy [The impact of digital technologies on the development of the financial market of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 49. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2342>.

Отримано 28.04.2025

UDC 336.71

Olena Tarasenko

PhD Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: prokopenkolena22@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0701-933X>

Scopus: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211291799>

Olena Panchenko

PhD Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: pan68@ukr.net. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8071-4983>

Researcher ID: F-6779-2016

Serhiy Serhiyansky

PhD of the department of finance, banking and insurance

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: ssg_90@ukr.net. ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5558-125X>

Pavlo Anikeichyk

PhD of the department of finance, banking and insurance

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: panikeichyk@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-1605-9092>

THE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON THE FORMATION OF DEPOSIT CULTURE

The article identifies that in the current conditions, the issue of the impact of digital technologies on the functioning of banking institutions, changes in consumer behavior models, and the formation of new strategies for managing deposit resources is gaining particular relevance. This determines the need to study the effective use of digitalization opportunities for the development of the deposit market and the formation of a new deposit culture.

The article reveals the essence and importance of the concept of “deposit culture” in the modern context and provides a characterization of its components. It is defined that deposit culture includes financial knowledge about deposits, financial skills in applying deposits in practice, as well as deposit behavior manifested in the propensity to save, trust in banks reflected in the confidence in the safety of keeping money in deposit accounts and stable activity of depositors. It is noted that digital technologies have a significant impact on the transformation of deposit culture in the current environment. The influence of digitalization on all components of deposit culture is revealed, and it is concluded that digital technologies not only modernize the deposit market but also expand its scale, enhance efficiency, and increase user trust.

The article states that digital technologies create new conditions for interaction between banking institutions and depositors, leading to a transformation in communication. As a result, behavioral attitudes toward saving are formed, manifested as a conscious desire to save money through digital services.

It is determined that in the context of digitalization, the level of trust in banking institutions and confidence in the safety of keeping funds in deposit accounts increases. The sense of security of deposit investments is based on transparency in the use of deposit instruments and control. It is noted that the use of digital deposit tools is characterized by stable depositor activity, as new financial habits are being formed.

Based on the analysis of the fundamental components of deposit culture and the impact of digitalization on their characteristics, the article concludes with the formation of a digital deposit culture in the financial market.

Keywords: deposits; deposit services market; depositors; digitalization; digital technologies; financial knowledge; financial skills; deposit behavior; deposit culture.

Fig.: 1. Table: 1. References: 14.